

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Gustav Johansson
Titel: Skolchef/Avdelningschef
E-post: gustav.johansson@norrtalje.se

Till: utbildningsnämndens arbetsutskott

Utredning avseende möjlighet att åter starta det estetiska programmet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden tar del av Barn- och utbildningskontorets utredning gällande möjlighet att åter starta det estetiska programmet och beslutar att uppdraget är slutfört.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Barn- och utbildningskontoret har i verksamhetsplanen 2023 - 2025 uppdragits att utreda möjligheten för att åter öppna för antagning till det estetiska programmet med inriktning bild och form.

Utredningen visar att en start av det estetiska programmet ej är försvarbart ur ett ekonomiskt perspektiv. Historiskt sett har intresset för programmet varit svagt.

Ärendet

Beskrivning

Utbildningsnämnden har under en längre tidsperiod tagit del av olika underlag som beskrivit söktryck och intresse bland eleverna i Norrtälje kommun gällande det estetiska programmet. Dessa visar att det varit ett lågt söktryck i Norrtälje, likväl som i hela Stockholms län.

Antalet elever antagna till det estetiska programmet läsåren 2018/2019, 2019/2020 och 2020/2021 var 9, 21 respektive 13 elever. Elevpengen på varje program skall vara tillräcklig resurs för att bedriva en god undervisning på programmet. Denna resurs skall räcka till legitimerade lärare och övriga stödfunktioner för att elever skall få så bra förutsättningar som möjligt. Många tomma utbildningsplatser på programmet gör att dessa förutsättningar inte kan garanteras.

Inför läsåret 2021/2022 beslutade nämnden i december 2021 att det skulle finnas 32 sökbara platser till det estetiska programmet. När de första söksiffrorna kom i februari fanns det 8 elever som sökt till det estetiska programmet i förstahand. Utbildningsnämnden beslutade utifrån det låga söktryck att sätta antal platser till noll på det estetiska programmet.

Inför läsåren 2022/2023 och 2023/2024 var barn- och utbildningskontorets bedömning att det inte fanns någon förändring i intresset för det estetiska programmet. Utbildningsnämnden fattade utifrån den bedömningen att antal platser på det estetiska programmet inför läsåren 2022/23 och 2023/2024 sattes till noll.

I närområdet finns det gymnasieskolor med estetiska program som ungdomar från Norrtälje kommun kan söka till. I den nya lagen gällande planering och dimensionering blir det viktigt att planera med andra kommuner för att få en dimensionering av antalet program som inte ger många tomma

utbildningsplatser. I den samverkan skall man även säkerställa att tillsammans möta arbetsmarknadens behov gällande kompetens. Barn- och utbildningskontoret har ett uppdrag från nämnden att samverka med övriga kommuner för att stärka och öka attraktiviteten för det estetiska programmet samt för att uppnå långsiktig stabilitet. Detta uppdrag blir därför en naturlig del i de fortsatta diskussionerna i införandet av planering och dimensionering med våra samverkanskommuner som skall vara klart höstterminen 2025.

Barn- och utbildningskontorets har även av utbildningsnämnden fått i uppdrag att utreda möjligheter för fler estetiska profiler på Rodengymnasiet. Ett flertal olika förslag presenterades på nämnden i februari 2022 som skulle kunna vara möjliga. Det finns en profil inom musik idag som har väldigt få sökande elever.

Lagkrav

Ej tillämbart

Koppling till gällande styrdokument

Mål och budget 2024–2026, Norrtälje kommun skall ha en sund och hållbar ekonomi i balans.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ej tillämbart, men det bör notera att det finns risk för ett betydande underskott om ett program med ett flertal tomma platser startas.

Barnkonsekvensanalys

Gymnasievalet är ett viktigt val för ungdomar och tillgång till ett brett och väldimensionerat gymnasieutbud är en förutsättning. Detta utbud behöver dock inte finnas lokalt i varje kommun utan tillgodoses i Norrtäljes fall väl genom den samverkan som idag sker inom Storsthlm (regionala samverkan) och från och med 2025 i den kommande planerings- och dimensioneringssamverkan som då träder i kraft.

Förvaltningens analys och slutsatser

Antal antagna elever till det estetiska programmet har under en tidsperiod (2018–2020) varit väldigt lågt. Undantaget var antagningen inför läsåret 2020/2021 då 21 elever blev antagna. I jämförelse med övriga högskoleförberedande program så är även 21 antagna elever lågt. För att ett program skall kunna bära sig själv så bör elevantalet ligga på 20 elever eller mer i alla tre årskurser. Ett lågt söktryck definieras av att det är få sökande elever under en längre period som gör att programmet på totalen har alldeles för lågt antal elever för att kunna tillföra de resurser som behövs. När antagningen inför läsåret 2021/2022 visade att det endast fanns 8 förstahandssökande elever till det estetiska programmet så bekräftades att det fortsatt var lågt söktryck till programmet.

Rodengymnasiet är en stor kommunal gymnasieskola som skall erbjuda kommunens ungdomar ett brett utbud av program. Intresse och söktryck skall över tid spegla de programmen som erbjuds. Är dock även viktigt att ta hänsyn till arbetsmarknadens behov så att den kommunala gymnasieskolan kan bidra till att kompetens finns i kommunen. Det kan till exempel gälla kompetens inom vård, skola och social omsorg. Det kommer därför att finns begränsningar i hur stort utbud som kan erbjudas. Kvalitén och resursanvändning på varje program sätter ramarna för hur stort programutbudet blir. Utifrån resonemanget ovan har det inte funnits möjlighet att starta det estetiska programmet eftersom söktryck och efterfrågan från arbetsmarknaden varit låg.

Den nya lagen gällande planering och dimensionering träder i kraft 2025. Tillsammans med andra kommuner skall Norrtälje kommun se till att det finns program inom närområdet som möte innevånarnas behov. En del i detta är att en kommun erbjuder ett program som tillmötesgår dessa behov, även från andra kommuners invånare. Gällande det estetiska programmet så skulle det kunna vara så att en annan kommun ser till att bedriva det programmet och eftersom kommunerna inte

konkurrerar så kan den kommunen satsa på detta program då det ger ett högt söktryck. På detta sätt ökar attraktiviteten av programmet och det finns goda möjligheter för en stabilitet i söktryck. Innan en start av det estetiska programmet i Norrtälje kommun så bör detta samarbete fastställas, eftersom det kan ge fördelar för stabiliteten och bredd av program i närområdet.

Under de senaste tre åren har det även varit fokus på att ha ett programutbud som ger en budget i balans. Under åren 2020, 2021 och 2022 har Rodengymnasiet egen regi haft underskott på -1,7, -3.2 respektive -1,5 miljoner. Åtgärder från rektor för att få ordning på ekonomin har varit att se till att det finns ett lagom stort utbud av kurser till individuellt val samt stängt ner inriktningar på program som har för få sökande, bland annat samhällsinriktningen på naturvetenskapliga programmet. En annan stor faktor är att Rodengymnasiet inte har startat det estetiska programmet som under en längre tid inte burit sig själv utan det har behövts tillföra resurser från andra program. Med dessa åtgärder har nu Rodengymnasiet vänt de negativa siffrorna till att 2023 gå med ett litet överskott på 200 000 kronor.

Med bättre ekonomiska förutsättningar ges möjligheter att kunna vara en bättre arbetsgivare. Fler satsningar på fortbildning och utveckling ger personalen bättre förutsättningar att tillsammans nå uppsatta mål. Det har också gett förutsättningar för att kunna satsa på personalaktiviteter för att stärka trivsel och arbetsmiljö på Rodengymnasiet.

Utifrån ovanstående resonemang blir barn- och utbildningskontoret samlade bedömning att det i dagsläget inte finns förutsättningar att starta det estetiska programmet. Risken är allt för stor att det skapar en osäkerhet i de ekonomiska förutsättningarna på Rodengymnasiet. Det finns även en risk att det skulle medföra ett behov av nedskärningar i nuvarande organisation vilket riskerar bidra till sämre förutsättningar för skolans kvalitetsutveckling i det breda perspektivet. Barn- och utbildningskontorets bedömning är att det just nu finns ett balanserat programutbud som speglar elevernas intressen samt arbetsmarknadens behov. För den grupp av eleverna som önskar söka till estetiskt program finns dessutom sökbara alternativ att tillgå.

Tidplaner

Ärendet behandlas först i Utbildningsnämndens arbetsutskott den 7 februari 2024 och sedan vid Utbildningsnämndens sammanträde den 21 februari 2024.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningsförvaltningen

Gustav Johansson
Skolchef/Avdelningschef
Barn- och utbildningsförvaltningen

Beslut skickas till

Skolchef gymnasieskolan
Avdelning för kvalitetsutveckling och strategisk planering